

XIN MỘT LẦN NÓI VỀ TANGO

Philato.

Thưa Tango,

Sau 13 năm theo đuổi văn bằng đại học “Lao động là vinh quang” ngày trở về lại lang thang nơi hải ngoại để trả nợ đời ở cái tuổi “thất thập cổ lai hy”! Vậy mà Tango vẫn sát cánh cùng anh em trong mọi sinh hoạt khiến các mũ xanh chúng tôi cảm thấy “đời còn có ý nghĩa”. Vì lẽ đó đã nhiều lần chúng tôi muốn cầm bút để nói lời cảm ơn đến Tango nhưng vì biết bản tính chịu đựng và ẩn dật của niên trưởng nên chúng tôi đành phải tạm ngưng. Nay vì một vài lý do, chúng tôi đành phải thực hiện, dù cho niên trưởng có “Yes or No”. Xin anh thứ lỗi..

*Đại Tá Nguyễn Thành Trí, Tư Lệnh Phó
Sư Đoàn TQLC (1973)*

Ngày 30/4/1975, trong giờ phút cuối cùng của Việt Nam Cộng Hòa, ông là vị sĩ quan chỉ huy cao cấp nhất của Sư Đoàn TQLC có mặt bên cạnh thuộc cấp. Ông đã điều động, dẫn dắt các Tiểu đoàn thuộc 2 Lữ Đoàn 258 và 468 triệt thoái khỏi mặt trận Long Thành và Biên Hòa về đến hậu-cứ tại Căn cứ Sóng Thần, Thủ Đức

an toàn. Trưa ngày 30/4/1975, sau khi Tổng thống lúc bảy giờ Dương văn Minh lên tiếng kêu gọi các đơn vị VNCH ngưng bắn, buông súng, ông tập họp các cấp chỉ huy dưới quyền, khuyên họ cho binh sĩ giải tán trở về với gia đình, và ông là một trong vài người cuối cùng rời căn cứ.

Sau đó ông đã trải qua mười mấy năm tù trong các trại tù khắc nghiệt nhất ở miền Bắc. Những người biết ông trong tù, từ cấp Tướng cho đến Tá đều kính phục và quý trọng tư cách của ông trong lao tù Cộng Sản.]

* * *

Sau khi Tướng Ngô Quang Trưởng quy tiên, hào quang và mây mờ quanh ông lại nổi lên, một sáng Chủ Nhật ngồi café với anh em, nghe bàn bên cạnh họ nói về ông và thật bất ngờ, một vị tự xưng là X thuộc đơn vị BB giới tuyến nói chắc nịch:

- “Oăng bọ tụi tau rội lên trực thăng bay ra hạm đội Bay ...”.

Nếu như không biết tí gì về việc lên trực thăng “giấy” này thì tôi sẽ tin lời ông X và “đi rao giảng” tin tầm bậy này cho muôn dân, có lẽ còn có nhiều thầy bói nói mò đã làm như vậy khiến cho giới chỉ huy và lãnh đạo QLVNCH sau ngày gậy súng cứ bị thiên hạ quậy rối tung lên như nổi cám lợn! Đối phương được thể phía thêm, không sao, nhưng cái đau là lớp con cháu tướng thật rồi từ coi thường đến bủ môi! Đành rằng danh càng cao chức càng trọng mà không biết bảo toàn thì lãnh búa rìu dư luận càng nặng, nhưng đâu phải cứ .. ra đi là đáng trách mà ở lại thì đáng ca? Có vô số trường hợp ở lại cũng đáng “ca-ca” lắm chứ! Một anh cố chạy nhưng không bám kịp đuôi máy bay, một bố cố bơi nhưng thua tàu thủy đành phải quay đầu lại, nay ra hải ngoại vô ngực xưng tên ta “tử thủ”, chửi chủ cũ vung tí mẹt. Nghe X nói vậy, máu nóng nổi lên như trông thấy VC, tôi quay sang hỏi nhỏ:

-“Anh có chính mắt trông thấy không?”

Chắc cái mặt tôi lúc đó khó thương lắm nên ông X lờm một cái thật dài rồi im lặng mỉm cười ra chiều khinh bỉ. Tôi nghĩ rằng cá

nhân này không đáng giải thích, và chắc cũng còn nhiều người hiểu lầm như thế nên tôi phải viết đôi lời cho rõ sự thật trong bài viết “Ngô Tướng Quân, cuối đời binh nghiệp ai ở bên ông?” với những gì chính mắt trông thấy và tài liệu trích dẫn từ bài viết “Ngày tháng không quên” của MX Tango Nguyễn Thành Trí. Sau khi bài này được đăng trên một vài tạp chí như CO, KBC v.v..tôi nhận được một số điện thư vẫn còn thắc mắc, nghi ngờ về tài liệu trích dẫn, hỏi ông Trí.. là ai? Ngược lại, một số lớn hài lòng về sự thật đã được xác định, trong đó có email của cựu SVSQ K.20/VB Vương Mộng Long, một người hùng BÐQ vùng II, đại ý:

- “Trước đây tôi vẫn quý và kính trọng Tướng Ngô Quang Trưởng, nhưng từ khi nghe tin ông bỏ lính mà chạy nên tôi KHINH ông. Nay sự thật được sáng tỏ, tôi cảm thấy nhẹ nhõm và thoải mái vì lòng KÍNH TRỌNG Tướng Trưởng lại trở về trong tôi. Tôi tin những gì anh Trí viết, vì anh là bạn thân của anh Ủy, người anh kết nghĩa của tôi, xin gửi lời cảm ơn anh Nguyễn Thành Trí đã giúp tôi thấy yêu đời hơn ”.

Dẫu cho BÐQ Vương Mộng Long và số đông đã tin lời anh Trí nhưng tôi vẫn băn khoăn không biết phải trả lời ra sao cho thiếu sót hỏi “ông Trí là người thế nào?”! Lại phải dựa vào một BÐQ khác, bạn của anh Trí là Cố Trung tá Ngô minh Hồng. Hình như ở đâu đó có câu: “Nói cho tôi biết bạn chơi với ai thì tôi sẽ nói cho bạn biết người đó là người thế nào”. Câu này không đúng hẳn như vậy, nhưng để biết về anh Trí thì xin phép gia đình BÐQ cho tôi nhắc một tí về anh Ngô minh Hồng. Tôi gặp anh Hồng trong những lần phát hành tập san BÐQ, khi biết tôi là Cọp Biển (cọp giả) thì Cọp thứ thiệt Ngô minh Hồng hỏi thăm về anh Trí và khen anh Trí là người rất có tình có nghĩa. Nghe nói thế thì biết thế .. thế còn cái tình của anh Hồng thì sao? Cái đó để gia đình Cọp BÐQ trả lời, tôi chỉ xin kể một kỷ niệm về cái tình của anh Hồng: Thấy anh em vất vả vì phát hành tập san BÐQ, tuy là “chân cao chân thấp” nhưng anh luôn có mặt để giúp một tay và kể chuyện vui cho anh em lên...tinh thần. Một lần anh kể rằng anh đã vẽ bức tranh với hình ảnh: “Một người đàn ông không mặc quần áo, ngồi trên những cục đá sỏi ngoài bãi biển” anh nhờ anh em đặt tên bức tranh ngắn gọn sao có ý nghĩa. Hồi lâu mọi người chịu thua thì anh nói: “

TRÚNG CHOI ĐÁ”. Cả phòng phá lên cười, quá hóm hỉnh nhưng chính xác, tôi ghé tai anh hỏi nhỏ:

- “Nếu anh vẽ người NỮ thì bức tranh tên gì?”?

- “Chú về mà hỏi họa sĩ kiêm nhạc sĩ Trang Thủy, tức Nguyễn thành Trí”.

Tôi chưa có dịp hỏi Tango, nhưng theo tôi thì chắc ông cũng đáp lại một câu đối xứng: “Gà Đẻ Trúng Vàng”. Quả thật các anh là bạn thân với nhau quá đúng, đúng nhưng chưa đủ để viết về Tango, lại phải đi tìm thêm tài liệu khác nói về anh Trí. Ở phần “Lời Mở Đầu” trong tác phẩm “CAN TRƯỜNG TRONG CHIẾN BẠI”, sau khi nói về người hùng HQ Trí tự nguyện chìm theo chiến hạm trong trận chiến Hoàng Sa, ông tướng HQ Hồ Văn Kỳ Thoại viết về ông tá TQLC Nguyễn thành Trí như sau

- “Đúng một năm sau, một anh hùng Nguyễn Thành Trí khác, cấp bậc Đại tá, Tư lệnh phó Sư Đoàn Thủy Quân Lục Chiến cùng bộ chỉ huy nhẹ trên một tàu đổ bộ LCM8, chỉ huy cuộc rút quân của các lực lượng trực thuộc tại mặt trận phía Bắc An Lỗ gồm Lữ Đoàn 147/TQLC, Liên Đoàn 14/BĐQ, lực lượng Địa Phương Quân Quảng Trị và Lữ Đoàn 1 Kỳ Binh. Khi về tới Đà Nẵng chiều ngày 27 tháng 3, điều hợp cuộc rút quân của 3 Lữ Đoàn 468, 369 và 258 Thủy Quân Lục Chiến phía Nam đèo Hải Vân để rời sáng ngày 29/3, không tới 48 tiếng đồng hồ sau, ông phải bơi ra biển cùng Trung tướng Ngô Quang Trưởng, tư lệnh Quân Đoàn 1 để lên hải vận hạm Hương Giang (HQ 404). Về trong Nam, Đại tá Trí được lệnh chỉ huy hai Lữ Đoàn 258 và 468/TQLC cùng các chi đoàn Thiết Giáp tăng phái lập một phòng tuyến phía Đông Biên Hòa để bảo vệ thành phố này. Tại Biên Hòa, sáng ngày 30/4/1975, thi hành lệnh buông (!) súng và chuẩn bị bàn giao cho địch của Tổng thống Dương Văn Minh, Đại tá Trí cùng hai Lữ đoàn dưới quyền di chuyển về căn cứ Sóng Thần gần Biên Hòa. Đại tá Trí chỉ thị quân sĩ trả súng vào kho và cho họ tự do về với gia đình. Đại tá Trí đã làm tròn bổn phận của một cấp chỉ huy cho tới giờ phút cuối cùng”(Can Trường Trong Chiến Bại- trang 17)

Cám ơn ông Tướng HQ đã “quá lời”.. với một ông Tá TQLC, nhưng không phải chỉ có bí nhiều đó thôi .. đâu ná, MX chúng tôi còn có khá nhiều “Tango” khác như các đại bàng Bắc Ninh, Cao Bằng, Đồ Sơn, Saigòn v.v.. Nói mà không chứng minh thì ai mà tin, xin nhắc lại một tí để làm bằng: Những ngày cuối tháng 4/75, toàn bộ SĐ/TQLC đóng quân ở vị trí.. một chân trên bờ, một chân dưới nước tại các bãi biển Vũng Tàu, nếu cần ra đi thì chả phải chạy đến DAO để được KÉO vào! Chả cần tìm nóc nhà cao để nắm c ..àng trực thăng Mỹ. Đi thì ai chả muốn đi nhưng bỏ lính lại cho ai? Nên tất cả đã quay lưng lại với biển cả để tiếp tục lên đường đánh địch đúng như lời nhận xét của Phó Đề đốc Thoại về LĐ 147/TQLC trong hồi ký “Can Trường Trong Chiến Bại”: “Đi là đi hết, không thì ở lại cùng chiến đấu tới viên đạn cuối cùng” (trg 212). Và vì thế mà TQLC đi tù từ Tư Lệnh Phó đến các Lữ Đoàn Trưởng, Tiểu Đoàn Trưởng, SQ tác chiến, Tham mưu v.v.. Ôi thôi, zui oi là zui! Để rồi tự tử và bị bức tử, trong đó có 2 Lữ Đoàn Trưởng là các anh Tr/tá Nguyễn Đăng Tổng và Huỳnh Văn Lượm, trưởng Phòng 4 Tr/tá Nguyễn Văn Nhiều, Trâu Điền trưởng Trần Văn Hợp v.v..!

* * *

Trong nhà chưa tỏ, người ngoài đã hay, cám ơn các BĐQ và HQ có nhận xét về Tango Nguyễn thành Trí như thế nên chúng tôi mạnh dạn đi hỏi lại các anh em MX đã từng làm việc trực tiếp hoặc gián tiếp với Tango xem sao? Câu hỏi chung là: “Kể một kỷ niệm vui buồn với Tango. Nghĩ gì và có nên viết về ông không?” Nếu câu hỏi này đặt ra lúc còn mũ áo cân đai thì ai dám nói thực? Nhưng nay đã bị lột trần thì “ai cũng như ai”, chê không ngại bị trù, khen không mong được cái tưởng lục, cái huy chương “ăn giỗ”. Hơn 30 năm đã quá đủ cho một “thằng con-nít” ngày xưa nay là ông già có cái nhìn và nhận xét chín chắn hơn. Người phát biểu cảm tưởng phải xưng danh, danh có chính thì ngôn mới thuận. Người đầu tiên tôi đặt câu hỏi là một MX trẻ nhất, đang sở hữu một bộ sưu tập các kỷ vật TQLC quý giá nhất và nhất là đã và đang mang tất cả khả năng và tâm huyết để gây dựng đoàn Young Marines, đó là Ó Biển Lý Khải Bình.

- LKB: “Vào dịp tôi dẫn các em trong đoàn Young Marines đi tham dự đại hội TQLC tại Houston 7/2004, Tango đã đến thăm và an ủi các em như một ông nội, các em vui cười nhưng tôi cảm động muốn khóc! Đây là lần đầu tiên tôi được tiếp xúc với Tango, nghĩa cử của ông tăng thêm sức mạnh cho tôi để tiếp tục hướng dẫn thế hệ 2&3/TQLC. Tại sao không viết? Viết cả ưu lẫn khuyết để chúng tôi biết gương lành mà theo, gương vỡ mà tránh để hướng dẫn lớp trẻ cho khá hơn. Bây giờ nếu các anh không nói, mai một đây các anh “đi rồi” thì chúng tôi biết hỏi ai?”.

Khiếp quá! Tuổi trẻ có khác, mới hỏi có một tí mà đã muốn các anh “đi” cho rồi! Thôi, từ giã bạn trẻ, đi kiếm ông nào già già một tí mà hỏi, bất ngờ đùng ông có râu, người về từ Houston , đang hiện diện trong phòng họp TQLC Nam CA.

- Fan-Rau: “Nếu có yêu tôi thì sao không nói bây giờ? Đừng để ngày mai..”

- Rõ chán! Ông là “tu sĩ” chứ có phải ca sĩ đâu mà hát với hò?

Vốn là bậc thượng thừa môn phái “Bên CỬ” nên dù tu tại gia hay tu tại bar ông đều ngoắc.. đạo, còn hát với hồng thì hồng bét, dẫu cho ông có cái giọng trầm ồ ồ như cô Khánh ... Bị choọc quê, Ó-Biển đầu đàn Nguyễn Văn Phán sửa giọng:

- “Tau lạt Đại đội trưởng chợ Tạngo tự hội cọng ợ TĐ1 .. Nếu nói về ưu khuyết của ông thì phải mất vài trang giấy, tau sẽ ghi lại và gửi cho mi sau, bi chừ chỉ có thể vắn tắt như thế này: Mỗi khi đùng độ, dù nặng hay nhẹ, ông luôn bình tĩnh và ung dung trong bất cứ tình huống nào, điển hình như trong trận Phước Tân, Tây Ninh năm 196 .., địch đang pháo kích dữ dội mà ông vẫn đứng quan sát.. ”

Cựu Tr/tá Phán (K.9 VK) đang diễn tả thì bị một niên trưởng khác, khóa 8 VK là Đệ-Đức Trần Kim Đệ ngắt lời:

- “Không những bình tĩnh mà ông còn phán đoán rất nhanh tình hình địch để gọi hỏa lực yểm trợ phản pháo giúp cho thuộc cấp yên tâm ..”

- Xi-tốp, quý vị hơi thừa khi khen phò mã tốt áo đây nhá, bất cứ cấp chỉ huy tác chiến nào cũng hành động như vậy cả, trừ những anh xách cạc..táp mà lên Tá, hướng chỉ MX Tango đi từ Trung đội trưởng đến Tiểu đoàn trưởng, Lữ đoàn rồi TL phó ..”.

Ngồi kế bên cựu Th/tá Trần kim Đệ là Th/tá Quách ngọc Lâm (K12 VK), nguyên là ĐĐT/ĐĐCH góp ý như thế rồi chàng xuống giọng nói tiếp:

- “Điều đó thì đúng, nhưng riêng tôi, khả năng đánh đấm không ra chi nên Tango giao cho Đại đội chỉ huy, trước khi rời Tiểu đoàn để lên LĐ, ông hỏi tôi có cần chi, tôi thú thật là nếu tôi mà chỉ huy tác chiến thì đồng đội “bị vạ lây”, vì thế sau này ông gọi tôi về giữ Ban 4/LĐ. Ai đã từng ở TĐ1/TQLC hỏi đó đều biết TĐT Tango chú ý đến từng cá nhân thuộc cấp và gia đình họ. Khi bà xã tôi sanh, chưa kịp nạp đơn xin thì ông đã gọi lên lấy giấy phép, trái với ông xxx, khi nhận được điện tin vợ tôi sanh khó, tôi xin nhưng lại không cho! Thôi thì đành tự ký trước 15 củ vậy! Cả hai kỷ niệm đều đáng nhớ”.

Bổ sung cho Lâm-Quách, chàng tuổi trẻ Trần quang Duật (K21 VB), nguyên Thiếu úy TĐ1/TQLC nói về cái đẹp của Tango là “tình lính” và tính văn nghệ:

- “Sau khi TĐ1/TQLC thắng trận Phước Tân, tôi được đặc cách lên trung úy (nhiệm chức), nhưng theo quy chế sĩ quan hiện dịch thì chỉ còn hơn tháng nữa là tôi tự động lên Tr/úy thực thụ. Vì thế, Đại đội trưởng đề nghị cho tôi bắt cái dương liễu trước cho chắc ăn, nhường vụ thăng cấp cho bạn khác. Nghĩ cũng có lý, dương liễu quý lắm, đồ máu đầu mới hy vọng có chứ đâu phải thứ ăn giỗ nên tôi O.K, nhưng Tango nói rằng dù cho một ngày lên đặc cách tại mặt trận cũng là niềm hãnh diện cho một sĩ quan tác chiến. Sau này tôi mới biết điều ông nói là chí lý. Tình lính Tango còn thể hiện ở chỗ ăn cùng mâm ngũ cùng trại với các sĩ quan trong những ngày 100%”.

(Người viết xin mở ngoặc ở đây về những chữ k./vk và k./vb kèm theo tên, mục đích là để đừng làm lộn Lâm nọ sang Lâm kia, Đệ nọ sang Đệ kia. Võ nào cũng là võ, xin chớ hiểu lầm).

Cựu Đại Tá Nguyễn Thành Trí tại Đại hội TQLCVN tại Úc năm 2007

Tuy tuổi già sức yếu sau mười mấy năm trong lao tù Cộng Sản, ngày nay ông vẫn không quản ngại đường xa, khi có điều kiện ông đều cố gắng đến tham dự các cuộc họp mặt của anh em CQN/TQLC để tham hỏi, an ủi lớp đàn em ...

Nói về tính văn nghệ thì 99,9% dân cầm súng đều có máu đỏ, sau khi ngưng bóp cò, buông súng để nghỉ ngơi thì mỗi anh tìm cho mình một thứ gì đó để mà cầm thay cho cây súng hầu tinh thần bớt căng thẳng. Anh thì .. tay lại cầm tay, anh cầm bài, ngài cầm chai hoặc cầm đàn, đàn .. nhiều dây hay ít dây thì tùy khả năng và ý thích. Một chàng không cao nhưng có nhiều tài cao về âm .. nhạc nói về tính văn nghệ của Tango như thế này: - “Nhạc sĩ Trang Thủy sáng tác những bản nhạc thật hay nhưng vì lý do nào đó mà ít được phổ biến, những lần đóng quân hay khi đơn vị làm công tác dân sự vụ. Thí dụ như hành quân bình định năm 1964 tại Gò Công (cái xứ mà người dân vừa GÔNG vừa CO) thì Tango đàn và hát cho các cháu thiếu nhi nghe, tập cho các cháu ca, từ thiếu nhi đến người lớn cùng ngồi quanh ông nghe tiếng đàn thay tiếng pháo kích. Tính văn nghệ của Tango đây chất tâm lý chiến, trọn bề văn võ”.

Nghe Facoto Phan Công Tôn (K9/VK), vốn là một Đại đội trưởng xuất sắc của Tango thời TĐ1 nói thế thì tôi biết .. thế và ghi lại như .. thế vì thế tôi lại phải đi hỏi một người nhiều máu văn nghệ và thích chụp ..hình, tức nhiếp ảnh gia Chu Trọng Ngự. Ông quan súng to và dài pháo binh (PB) này tâm sự:

- “Một sáng đầu tháng 5/75, tôi buồn nên đứng đón xe bus để đi lang thang thì thấy Tango từ trên bước xuống, tôi không đi nữa mà kéo Tango vào quán bên đường làm một cái “hắc-quẩy”, cả hai thầy trò có quá nhiều đề nói nhưng không ai nói được điều gì vì café hôm đó quá đắt! Để không khí buồn, tôi hỏi Tango rằng tại sao ông có nhiều bản nhạc hay mà trước đây không phổ biến? Uổng quá, nay thì lỡ .. thì rồi!”

Tango thở dài:

- “Cũng mong lắm, nhưng ngày đó ưu tiên cho tay cầm súng, nay súng không còn và dây đàn cũng đứt, tiếc lắm nhưng biết làm sao!”

Nhắc lại chuyện cũ hình như PB Ngự ghen ngào, nuốt cục buồn rồi nói tiếp: “Trong lần dự đại hội TQLC tại Seattle, tôi nhắc ông chuyện những bản nhạc hay thì nên phổ biến, Tango lại thở dài:

- “Phổ biến làm gì! Ước mong làm một CD để làm kỷ niệm mà còn chưa có điều kiện để thực hiện.!”

Người viết thấy họ Chu muốn gợi ý điều gì đó (*) nên tôi vội đánh trống lảng hỏi chàng một câu chẳng ăn nhập gì tới văn nghệ:

- “Kể cho nghe một kỷ niệm vui buồn với Tango đi, và ông nghĩ gì về ông?”

Nghe tới chuyện vui, giọng ông Pháo Binh nổ to như thêm thuốc bồi 5:

- “Năm 1962 khi TĐ4/TQLC xuất quân, Th/úy PB Chu trọng Ngự làm đề-lô cho Tr/úy Nguyễn thành Trí, khi nghe súng nổ tôi vội tìm chỗ núp, lúc sau ngó lên thấy Tango đứng nhìn tôi mỉm cười khiến tôi từ từ đứng dậy và .. quê ơi là quê! Đã gần nửa thế kỷ, tôi

vẫn nhớ đến nụ cười bao dung ấy của Tango thay vì nói tiếng “đức” như một số cấp chỉ huy khác. Năm 1972 khi ông là phụ tá HQ cho Tư lệnh thì tôi giữ nhiệm vụ trung tâm hỏa lực ở TTHQ nên mới thấy rõ lòng can đảm và khả năng quân sự của ông. Có thể kết luận từ thuở ban đầu (1962) cho đến bây giờ (2007) và mãi mãi Tango vẫn là một sĩ quan chỉ huy TQLC mà tôi mến phục.”

Một pháo binh khác là Đ/úy Lưu Phúc, hiện cư ngụ tại Seattle (tôi thường gọi đùa anh ta là giặc Cờ Đen), tác giả bài “Hương Lộ 555 lẻ loi” đã nói rằng:

- “Ai no ai ám thì không biết nhưng đại bàng Tango cũng ..lo, lo cho thuộc cấp, hứng chịu những nhọc nhằn và hiểm nguy, khi tàn cuộc chơi, làm Tổng hội trưởng thì ông lại lo cho TPB/TQLC.” (luu_phuc@hotmail.com). Bổ sung cho lời nói của “giặc cờ đen” Lưu Phúc về chuyện Lo của Tango, Đ/úy Lê Văn Châm (K17VK), thuộc phòng 2/BTL đã gửi đến tôi 4 trang giấy viết về những giờ phút cuối cùng của tháng 4/75, xin tóm tắt:

- “Tại BTL nhẹ ở Long Bình, nhìn trên bản đồ hành quân ở TTHQ lúc này chỉ thấy toàn màu đỏ, cộng quân như sẵn sàng tràn ngập thủ đô SG, các lực lượng TQLC ở phía Bắc và Đông-Bắc căn cứ Long Bình bắt đầu chạm địch mạnh, tình hình biến chuyển mau lẹ. Xe cộ, dân chúng và một vài đơn vị bạn rã ngũ chạy về Thủ Đức, Sài Gòn qua cầu Đồng Nai khiến tình hình càng thêm rối loạn. Ngày 27/4/1975 khi Trung tướng Toàn đến căn cứ Long Bình thị sát mặt trận cùng với Đại tá Trí thì sau đó mọi liên lạc với QĐ3 hầu như chấm dứt, vào khoảng 10 giờ đêm 28/4 điện thoại liên lạc với BTL/SĐTQLC ở Vũng Tàu cũng bị cắt đứt! Những sĩ quan Tham mưu chúng tôi (Châm P2, Tr/úy Sơn và Bá P3, Đ/úy Lâm Xuân P4 v.v...) không ai rời TTHQ một phút nào cả, cố gắng theo dõi điện đàm từ các nơi. Đại tá Trí với điều thuốc Camel không đầu lọc trên tay (sở thích của ông) lúc này thấy ông bình tĩnh lạ thường, đôi mắt hầu như không rời tám bản đồ hành quân. Trong lúc những tin tức dồn dập đưa đến nào là ông Tướng này, ông Tá “lo” được trực thăng bốc ra tàu Hải Quân v.v.. thì Tango ra lệnh cho các sĩ quan Tham mưu phải theo dõi liên tục tình trạng các đơn vị TQLC, báo cáo từng phút từng giờ. Nghe tiếng điện thoại

reo, tôi (Đ/úy Châm) vội nhắc máy lên thì bên kia đầu dây là bà Trí muốn nói chuyện với Tango, tôi trao máy cho ông. Qua lời đối thoại, bà Trí cho biết “Các sĩ quan dưới này họ lên tàu HQ hết rồi ông về về...” Giọng Tango có vẻ gay gắt (nguyên văn):

- “Bà cứ đưa tụi nhỏ về Long Xuyên đi, tôi không thể bỏ các đơn vị mà đi được”.

Theo chỗ chúng tôi biết, Long Xuyên là quê của bà Trí, nhưng bà muốn ông phải về gấp căn cứ HQ Thị Nghè để lên tàu đi tản vì nhà của Đ/tá Trí ở trong cư xá Nguyễn Văn Nho. Một lúc sau bà Trí gọi lại và Tango vẫn giữ nguyên quyết định ban đầu. Lúc này ông thật cô đơn vì không thể liên lạc được với ai nhưng ông vẫn bình tĩnh, một sự bình tĩnh đến lạnh lùng. Sáng 29/4 ông tâm sự thân mật với các sĩ quan tham mưu:

- “Tụi bay đưa nào muốn về với gia đình thì cứ đi, nếu chân chừ sẽ không kịp, riêng tao, chưa bao giờ tao nghĩ đến hai chữ ra đi”.

Nghe ông nói vậy chúng tôi không mở miệng được với nhau lời nào, không một ai ra đi, chúng tôi là những sĩ quan tham mưu, đã từng theo chân ông trong suốt thời gian ở Hương Điền rồi Thuận An, Đà Nẵng, Cam Ranh, Vũng Tàu, Long Bình.. cùng chia xẻ với ông những cam go trong suốt hành trình gian khổ đó. Lúc này chúng tôi cần phải ở bên ông vì lòng kính phục một cấp chỉ huy can đảm tài ba và độ lượng. Cuối cùng ông cũng đã điều động các đơn vị TQLC về căn cứ Sóng Thần, bảo toàn lực lượng chiến đấu. Trước lệnh đầu hàng của tổng thống Dương Văn Minh, ông đã tập họp các đơn vị để nói lời chia tay trong uất hận nghẹn ngào. Đừng đem thành bại để luận anh hùng, Đại tá Nguyễn Thành Trí xứng đáng được đứng trong danh sách những cấp chỉ huy anh hùng vì nước quên tình nhà”. (Phan Văn Châm)

Thực ra chuyện “không bỏ thuộc cấp” như Tango là tư cách buộc phải có của cấp chỉ huy, QL/VNCH (nói chung) có hàng hà sa, mà TQLC (nói riêng) lại là đại đa số nên gần như toàn bộ cấp chỉ huy đều ở lại cùng anh em và rồi vào tù cs là một chứng minh cụ thể, nhưng ít ai muốn kể lại những trường hợp “bình thường” đó. Chuyện khôi hài và không bình thường là .. hàng năm cứ vào

tháng tư, báo ngoài đường.. lại đăng những câu chuyện mà các tác giả tả lại việc tìm đường .. ra đi vào những ngày cuối tháng tư ở phi cảng phi trường nào đó. Ông thì bám mỏ neo, ông trèo lên đuôi L.19, ông lon to chạy đến DAO được cu-xê mũi lõ vạch cho chui vào qua hàng rào kẽm gai! Ông nọ đứng ngoài không được vào, gào thét đ.m. máy “thằng kia”. Rồi khi tới bến bờ tự do, được anh mắt xanh lột lon, lột quần áo, tước vũ khí, xịt DDT lên đầu! Các ông hãnh diện kể lại tỉ mỉ gọi là những chuyện chưa ai biết!!! (N.V đã đăng ít nhất 3 loại bài như thế này). Biết làm gì những sự thật lên men đó!

Chuyện nên biết và phải biết là: Sáng 30/4/75, hơn 60 người lính sống sót của TĐ.82/BĐQ từ Long Bình được lệnh kéo về phòng thủ Sài Gòn, vừa di chuyển vừa chiến đấu. Trưa 30/4 trên đoạn cuối QL1, một cuộc hỗn chiến loạn đả xà bần với VC và cuối cùng TĐ.82/BĐQ hết đạn hết người vừa khi Tổng Thống ban lệnh đầu hàng! (VML, tập san BĐQ số 20). Biết làm gì những chuyện nhục nhã đó! Hay ho gì?

Chuyện nên biết là: 13 giờ trưa 30/4, một toán TQLC vẫn còn tiếp tục chiến đấu trên xa lộ Sài Gòn - Biên Hòa tại ngã ba Giồng Ông Tố rồi số phận họ .. cùng biến mất trong xóm đạo Phú Hữu.

Lạc đề rồi, trở lại câu chuyện ĐB Tango, ngày 29/4/2007, người viết được nghe ông Quốc Việt, trưởng đài SBS radio (the many voices of one Australia) phỏng vấn Phó Đề đốc Thoại về “Can Trường trong chiến bại”, trong đó ông Quốc-Việt có nhắc tới Tango nên tôi xin phỏng vấn lại ông, một người từ nước Úc xa xôi.

- Chào ông Quốc Việt, xin hỏi ông quen biết Tango trong trường hợp nào?

- QV: Biết thì có chứ chưa được phép quen, nói chính xác thì tôi có dịp đến gần ông Tango hai lần, một lần “bị gần” và một lần “được gần”, 2 lần cách nhau 30 năm.

- Ngôn ngữ nhà truyền thông có khác! Xin ông hé cho xem một tí hình ảnh cũ của ông và cho nghe một tí về cảm nghĩ của ông đối với Tango.

- Tôi tên thật là Trần như Hùng thuộc TĐ8/TQLC. Chuyện tôi “bị gần” Tango là vào cuối năm 1973, Phu Nhơn, Ó đầu đàn, cho lệnh tôi đem Trung đội về bảo vệ BTL ở Hương Điền với lời hăm he: “Bất cứ xảy ra chuyện gì để mấy mặt ..Trời cự nự là tao cắt c. ỏ mày”. Cây muốn lặng mà gió chẳng ngừng, một ông ở phòng ANQĐ thấy mình rất oai, kiếm chuyện “vui chơi” với tôi nên ông bị sặc máu mũi còn tôi vào cũi QC 202. Rồi trình diện ông xếp ANQĐ, giải quyết không xong, QC 202 còn dẫn tôi lên ông xếp khối CTCT. Chính trị cũng không trị được “thằng bất trị” nên tôi bị QC dẫn lên gặp Tango, đứng ngoài chờ ông CTCT vào trình bày, tôi nghe tiếng đập bàn: “... thằng nào về đây mà dám du côn, cao bồi? Đưa nó vô đây”. Vào trình diện Ông ngó tôi chằm chằm một lúc rồi phán: “.. cái mặt học trò mà muốn có bộ giò ăn cướp hay sao mày?” Nghe tôi trình bày xong thì Tango nhếch mép mỉm cười: “.. đúng là thằng ngu hết cỡ, hết chỗ rồi sao mà về đây đánh lộn”? Rồi ông gọi Đ/úy Triệu QC 202: “Đem thằng Th/úy cao bồi này nhốt nó 7 ngày cho tôi”. Tới ngày thứ 3, Đ/úy Triệu, theo lệnh ông Phạt sống (lời ông Triệu) đến mở cửa ngục tha cho “quỷ sứ” tôi về đơn vị. Tôi nhớ hoài cái nhìn và nụ cười mỉm của ông. Không phải vì ông phạt nhẹ mà vì ông “dạy” đàn em chứ không nạt nộ hù dọa như những bậc “tiền ..bố”. Từ đó trải qua bao sóng gió, sau 30/4, nghe tin ông cũng ở lại chịu cảnh tù đầy tang thương, rồi nhận Houston làm quê hương tạm dung, tôi ước ao được một lần nhìn lại ông. Hơn 30 năm sau, tháng 7/2004, từ nước Úc xa xôi, tôi cố về tham dự đại hội TQLC tổ chức tại Houston nhưng với mục đích chính là nhìn Tango. Ông ngồi đó, hàng ghế đầu, trông ông vẫn hiền từ như xưa nhưng có vẻ mệt mỏi hơn. Tới phần bầu Tổng hội trưởng để thay thế ĐB Cao Bằng, chẳng ai bảo, chẳng ai nhắc, bất thành linh như cái máy, tôi dơ tay đề cử Tango và dĩ nhiên ông bị đắc cử. Tôi đến đứng nghiêm chào ông, tự giới thiệu là thằng Th/úy “mặt học trò cặp giò ăn cướp”, Ông nhận ra và mỉm cười hiền lành hỏi thăm tôi đủ điều, cuối cùng ông trách nhẹ: “Anh giờ già yếu rồi, muốn nghỉ dưỡng bệnh

thôi, vậy mà em kéo anh ra làm chi, sao không để người khác làm?”

Trần như Hùng chỉ biết cười trừ, xin ông hy sinh để anh em có đầu tàu dẫn dắt. Trong suốt buổi tiệc tiền đại hội, một TQLC khác đứng tại cửa ra vào xin tất cả MX đến tham dự ký tên vào tấm bản đồ VN, khi tấm bản đồ đã kín chữ ký, anh ta trịnh trọng mang tấm bản đồ tặng lại ĐB Tango. Thấy hành động có vẻ lạ lạ tôi hỏi “Lạt-ma” Khá-Lạt thì ma giải thích:

- Ngày 30/4/75 tôi dẫn Tiểu đoàn khóa sinh của TTHL ra phòng thủ trước cửa căn cứ Sóng Thần, đến khoảng 1 giờ, Tango đi ngang, thấy chúng tôi còn đứng lơ ngơ, ông hỏi sao các em không về đi, lúc đó chúng tôi mới rõ sự tình! Cảm động trước tấm lòng ưu ái ấy dầu cho khi đó “bức dư đồ đã rách” nhưng ông vẫn giữ tư cách cấp chỉ huy, không quên thuộc cấp. Những người lính tân binh ngày xưa ấy nay không biết ở đâu nên tôi thay mặt họ xin những chữ ký này tượng trưng cho người vắng mặt để gửi lời cảm ơn muôn màng lên đại tá Tư Lệnh Phó. Những “Th/úy cao bồi Q.V, Tr/úy mặt-la Kha-Lạt” chẳng phải hiền lành gì, chỉ thua có Satan, những chuyện đã qua 30 năm mà họ còn để bụng! Khiếp quá! Ai khuất phục được họ ắt phải là cao tay ấn hay có tấm lòng. Một MX khác, tuy không thuộc dạng “cao bồi” nhưng vốn thuộc lớp trẻ cứng c..ỏ là Lê Quang Liễn (K20VB) đã gửi cho người viết một email:

- LQL: “Tango đã trên 70 rồi, đau nhức phải mổ gân vai mà vẫn phải đi làm chứng tỏ ông TLP của tôi cầm tinh tuổi “rớt mồng toi” nhưng vẫn gắn bó với anh em. Đầu tháng 7/2003, không quản ngại thân già đã cùng anh em TQLC lái xe từ Houston đến W.D.C để đi diễn hành trên đại lộ Constitution dưới quốc kỳ VNCH. Vì đức tính hiếm quý của một cấp chỉ huy nên Liễn tôi không ngại ngừng mà “điều đóm” cho ông. Điều đóm không hẳn là chữ V “victory nằm ngang” của những chuyên viên, tôi chỉ biết mang café & donut lên tận phòng cho “ông thầy”.

Cùng quan điểm với LQ Liễn là Nguyễn Cao Nghiêm (K20VB), gốc TĐ1, thường có cái nhìn sắc như dao, nhận xét về người chỉ huy cũ của mình:

- “Tango là một cấp chỉ huy thanh liêm, một đàn anh không bao giờ biết .. trù dập thuộc cấp”.

Là một cấp chỉ huy tác chiến, luôn phải đối phó với hiểm nguy nên rất cần duy trì kỷ luật đơn vị, vì thế chuyện có người thương kẻ ghét là việc bình thường, ông nào đạt được 75% sự mến phục của thuộc cấp là đã thành công, xứng đáng mang trên ngực một huy chương “tài-đức”, một loại huy chương cao quý hơn bất cứ loại nào có hai mặt. Theo tỉ lệ phỏng vấn ở trên thì có đến 99% đàn em MX, lúc nào và ở đâu cũng sẵn sàng đứng nghiêm, kính cẩn đưa tay chào Tango, chấp hành mệnh lệnh. Phần còn lại là 1% thì thuộc về người viết. Tôi chưa từng phục vụ trực tiếp dưới quyền ông và hầu như không tiếp xúc bao giờ nên không biết phải nói về ông như thế nào?. Tuy nhiên có một lần, một lần đầu và cũng là lần cuối, ông Tango ra lệnh cho tôi nhưng tôi đã từ chối thi hành: Khoảng 10 giờ sáng ngày 30/4/1975, Tango đưa được toàn bộ các đơn vị TQLC về tới căn cứ Sóng Thần, ông họp các đơn vị trưởng tại bộ chỉ huy căn cứ, cho lệnh các đơn vị vẫn nắm vững tay súng và Sóng Thần là cứ điểm cuối cùng. Khi Dương tông tông tuyên bố đầu hàng, ra lệnh Quân Đội VNCH buông súng và chờ đón người “anh em” phía bên kia để bàn giao! Ngoài Trời bỗng đổ cơn mưa rào, trong phòng họp, Tango tuy nghẹn ngào nhưng vẫn nhẹ nhàng:

- “Mọi chuyện đến đây đã xong, thi hành lệnh, cho anh em binh sĩ các cấp buông súng về với gia đình. Chúc tất cả may mắn, bằng an”.

Ông cho tìm CHT căn cứ nhưng không gặp, ông quay sang tôi ra lệnh:

- “C.. ở lại bàn giao căn cứ cho..”.

Có lẽ Tango chưa biết Th/tá H .. thay tôi làm CHP còn tôi thì đã được lệnh ra trình diện ngoài hành quân (ĐN) gấp vào ngày 19/3

để rồi 29/3 bám theo gót ông Tango bơi ra .. biển, lên .. tàu, xuôi Nam rồi về đây nghe lệnh ông “ở lại bàn giao”! Bàn giao cái gì? Bàn cho ai! Cái nhà là nhà của ta, công khó ông cha làm ra, bỗng dung nó vào cướp lấy..! Tại sao lại phải bàn giao cho chúng cái c..ủa tôi? Toan cãi lời nhưng thôi vì giọng ông nghẹn ngào, ra lệnh xong ông quay đi! Gỗ đá trong hoàn cảnh này cũng còn phải ứa mồ hôi huông chi người nên tôi đành nín câm. Trong thâm tâm, tôi nghĩ Tango chỉ lập lại lời của Dương tông tông, người hùng vừa đòi trèo lên đã tụt xuống rồi ra cái lệnh bắt thuộc cấp tự trói tay để nạp mạng! Thôi đành bất tuân thượng lệnh, tôi bỏ đi cùng Trâu Điền Trần văn Hợp về hậu cứ của TĐ2, cũng nằm trong căn cứ, để hai thằng dựa lưng vào nhau mà chờ “ở một nơi dễ tìm thấy Thiên Đàng” như lời nhà văn Huỳnh Văn Phú.. Súng nổ đi đùng ngoài căn cứ về hướng Đông (Dĩ An) và hướng Tây (Lái Thiêu) nhưng trong căn cứ thì “thành bình” đến lạnh người! Anh em đã về nhà cả rồi, Hợp và tôi nhìn quanh doanh trại lần cuối rồi cũng .. về nhà. Đoạn đường Thủ Đức-Sàigòn sao nay xa quá! Cái nắng gay gắt trên Trời dội xuống, cái nóng từ dưới xa lộ bốc lên, chúng tôi lê lét đôi chân không giày, mồ hôi và nước mắt bắt chúng tôi phải cúi mặt. Nghe súng nổ, ngược lên thì đã tới ngã ba Cát Lái, Giồng Ông Tố, giật mình thấy Tango đang làm lữ đi phía trước trong cô đơn! Mặt trời đứng bóng, lúc đó khoảng xế ngọ. Như vậy Tango và chúng tôi là những người sau cùng rời căn cứ Sóng Thần, ông không thấy chúng tôi phía sau nhưng tôi vẫn mạnh dạn đưa tay lên chào Tư Lệnh Phó theo đúng quân phong quân kỷ .. từ sau lưng. Xin cảm ơn tất cả đã cho tôi ghi lại những ý kiến của anh em về Tango để làm kỷ niệm, đây là ý kiến của những nhân chứng sống, các anh “vẫn ăn và vẫn thở” và đang kéo cày ở ngay trên đất tạm dung này. Đúng như lời chàng Bình-Lý nói, nếu không hỏi bây giờ, một mai các anh “đi” thì biết hỏi ai? Cố quên đi những người đáng quên cho đời thêm vui, nhưng còn những đại bàng điển hình như Tango mà cũng quên thì lấy gì để làm gương cho thế hệ sau? Đã nói thì sao không nói bây giờ, nói công khai, ai không vui thì .. lương tâm tùy mạng mỡ, chúng nhân còn đó.

Điều cuối cùng mà tôi mong được hỏi ý kiến các MX kể trên là có ai biết về âm nhạc không? Vì theo PB Chu Trọng Ngự, anh ấy muốn đưa những bản nhạc hay của nhạc sĩ Trang Thủy vào CD để

chúng ta làm kỷ niệm nhưng chỉ có một mình “ên” nên xoay sở mãi cũng không xong, phần người viết chỉ biết có vài nốt “đồ mi son”! Quý vị nào biết, dù chỉ vài nốt “đô la” son, la sí đố mà có góp vào cũng có thể thành việc. Nhất là những lão-làng đầy kinh nghiệm về sáng tác và hòa .. ÂM như .. Facoto, Fan-rau thì còn chần chờ gì nữa mà không bắt tay vào việc với Chu trọng Ngự? .

Cựu Đ/tá Nguyễn Thành Trí cùng đồng bào biểu tình phản đối việc CSVN mở Tòa Lãnh Sự tại Houston, Texas.

Và đến nay, dù đã quá tuổi “thất thập cổ lai hy” cộng thêm những bệnh tật, hậu quả của mười mấy năm lao tù Cộng Sản, ông vẫn tiếp tục đứng bên cạnh những lớp đàn em, con cháu giương cao lập trường cương quyết không chấp nhận thỏa hiệp với chế độ Cộng Sản phi nhân còn đang thống trị trên quê hương./.

Nguồn: <http://www.tqlcvn.net/tieu-su/noive-tango.htm>

www.vietnamvanhien.org

